

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ різних фінансових і процедурних моделей підключення до електромереж

Основні параметри аналізу	Модель №1 (USAID LEV)	Модель №2 (BRDO)	Модель №3 (EasyBusiness)	Модель №4 (Мінрегіонбуд)
В чому основний зміст моделі (основні складові)?	<p>Вартість приєднання поділяється на дві частини: 1) компенсація за збудження в системі (вартість реконструкції мереж для збільшення навантаження); 2) вартість прокладання т. з. “останньої милі” від мереж електропередавальної компанії до межі балансової належності мереж замовника.</p> <p>Вартість першої частини = ставка за 1 кВт * обсяг замовленої потужності.</p> <p>Вартість другої частини = ставка за 1 км електромереж * відстань.</p> <p>Модель є універсальною для тих випадків, де вже є погоджена траса прокладання мереж (ухвалений землевідвід чи існує детальний план забудови території).</p> <p>Модель передбачає послугу “під ключ” для усіх приєднань (електропередавальні організації виконують усі роботи).</p>	<p>Модель запроваджує принцип плати за послугу приєднання до мережі до 5 мВт. Модель враховує фактор – чим більша диференціація ставок приєднання – тим більше вони відповідають фактичній вартості приєднання.</p> <p>Запропоновано три категорії приєднання “стандартне приєднання”, “комплексне стандартне приєднання” та “нестандартне приєднання”.</p> <p>Диференціація ставок по стандартному приєднанню: 1-16, 16-50, 50-160 кВт. Ставки встановлюються для міської та сільської місцевості (оскільки фактично витрати на приєднання в місті та в селі відрізняються).</p> <p>За комплексним стандартним приєднанням встановлюється базова ставка вартості та базовий термін приєднання. Вартість та час комплексного приєднання збільшується в залежності від коефіцієнтів ускладнення, що враховують фактичні умови того або іншого приєднання.</p> <p>Нестандартне приєднання (> 5 МВт) – вартість визначається згідно із проектно-кошторисною документацією (оскільки у</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подали заяву про приєднання. 2. Підписали договір про приєднання та сплатили аванс. 3. Чекаєте завершення виконання робіт 4. По завершенні робіт проводите остаточну оплату, підписуєте договір про користування електроенергією та отримуєте напругу в точку приєднання 	<p>Витрати на розвиток мереж – враховуються при визначенні тарифу на передачу та платі за приєднання (або там, або там).</p>

		<p>кожному випадку приєднання більше 5 мВт – це комплексне проектне рішення, що вимагає розрахунку за мережами не тільки обла, а й Укренерго).</p> <p>При стандартному і комплексному стандартному приєднанні замовник сплачує за послугу. Якщо ставка плати за цю послугу не відповідає фактичним витратам, регулятор здійснює автоматичний перегляд тарифів монополіста на транспортування та розподіл електроенергії, з урахуванням фактичних витрат на приєднання.</p>		
Основні етапи процедури приєднання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подання заяви. 2. Оплата рахунку. 3. Підписання договору. 	<p>Стандартне приєднання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Подання заяви (подання заяви може здійснюватися в ел. формі). 2. Надання замовнику підписаного договору з визначенням розміру плати та строку приєднання на 3-й день з дня оплати згідно договору (підписання договору і визначення розміру плати може здійснюватися у ел. формі – публічний договір стандартного приєднання). 3. Договір на постачання укладається згідно із п.п. 5.3 та 5.4 Правил користування електричної енергії (п. 3 потребує удосконалення). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розгляд заяви замовника про приєднання – 5 роб. днів. 2. Підписання договору про приєднання – 20 календ. днів. 3. Сплата 50% вартості приєднання авансом (одночасно із попередньою процедурою). 4. Виконання робіт з приєднання – до 45 роб. днів. 5. Повідомлення про завершення робіт та підписання договору про користування електроенергією – 20 календ. днів. 6. Подання напруги до “точки” приєднання – 2 календ. дні. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подання заяви. 2. Видача договору, ТУ, рахунку – отримання їх замовником. 3. Оплата вартості приєднання. 4. Будівництво/реконструкція мереж. 5. Видача договору на постачання електроенергії. 6. Підписання договору. 7. Підключення об’єкта.
Тривалість проходження процедури приєднання	<p>Модель економить від 15 днів (для приєднань низьких потужностей) до 180 днів (для приєднання високих потужностей).</p>	<p>Стандартне приєднання: - на електрофікованих територіях: для першого ступеня потужності – 15 роб. днів; для другого ступеня потужності – 25 роб. днів; для третього ступеня потужності – 35 роб. днів з дня</p>	<p>116 календарних днів</p>	<p>Стандартне: 15/25/35 (загалом до 135 якщо земельні питання) Нестандартне Відсилка на правила Діюча норма Макс 105+ строк виконання</p>

		<p>оплати вартості приєднання; - на неелектрофікованих територіях: тривалість послуги зі стандартного приєднання на неелектрифікованих територіях (або на електрифікованій території, на якій мережі, підстанції, розподільчі пристрої запроектовані, але не введені в експлуатацію) продовжується на строк, необхідний для оформлення землекористування і/або будівництво електроустановок зовнішнього забезпечення, що передбачені інвестиційною програмою (загальний строк надання послуги зі стандартного приєднання у таких випадках не може перевищувати 65 роб. днів).</p> <p>Комплексне стандартне приєднання: - базовий термін надання послуги становить 45 днів від дня оплати вартості приєднання згідно договору (строк послуги може бути збільшений з урахуванням коефіцієнтів ускладнення).</p> <p>Нестандартне приєднання: - визначається договором на нестандартне приєднання (запровадження штрафів за недотримання строків приєднання).</p>		<p>будівництва (відповідно до нормативів)</p>
<p>Хто визначає вартість приєднання?</p>	<p>Вартість підключення визначається електропередавальною організацією згідно затверджених ставок.</p> <p>Ставки затверджуються НКРЕКП та розраховуються згідно прозорої методології.</p>	<p>Ставки плати вартості стандартного приєднання, базова ставка комплексного стандартного приєднання, коефіцієнти ускладнення комплексного стандартного приєднання визначаються регулятором (НКРЕКП).</p>	<p>Згідно законопроектів – НКРЕКП (одночасно розглядається пропозиція затвердити розміри плати за приєднання на рівні законодавства – з використанням грузинського досвіду).</p>	<p>Стандартне приєднання – регулятор встановлює ставку плати двічі на рік.</p> <p>Нестандартне – розрахована енергокомпанією плата за приєднання (у разі нестачі – плата за приєднання інших замовників, поворотна</p>

<p>На основі чого визначається вартість приєднання?</p>	<p>Прозора єдина для всіх замовників методологія</p>	<p>Стандартне приєднання – ставка плати, диференційована за потужністю та місцем приєднання (встановлюється НКРЕКП на основі статистичних даних фактичної вартості приєднання, індексується щоквартально на індекс цін промислових виробників).</p> <p>Комплексне стандартне приєднання – базова ставка встановлюється НКРЕКП з урахуванням вартості середньостатистичного приєднання електроустановки потужністю 160 кВт – 5 мВт.</p> <p>Регулятор визначає коефіцієнти ускладнення (відношення вартості/терміну приєднання з фактором ускладнення до базової ставки/терміну). До уваги приймається 11 коефіцієнтів ускладнення.</p> <p>Нестандартне приєднання (> 5 мВт) – вартість і термін згідно із проектно-кошторисної документації (ТУ можуть бути оскаржені до АМКУ або НКРЕКП – штраф та видача нових ТУ згідно рішення регуляторів).</p>	<p>Визначається на підставі постанови НКРЕКП “Про затвердження розміру плати за приєднання” (одночасно розглядається пропозиція затвердити розміри плати за приєднання на рівні законодавства).</p>	<p>фінансова допомога замовника).</p> <p>Стандартне – середнє значення вартості послуги з приєднання 1 Квт потужності (на основі даних енергокомпаній).</p> <p>Нестандартне – відповідно до проектно-кошторисної документації.</p>
<p>Як визначається вартість приєднання (основні принципи)?</p>	<p>Вартість приєднання в частині вартості реконструкції мереж для збільшення навантаження розраховується за єдиною методологією, в якій враховуються потужність, клас напруги, категорія надійності, коефіцієнт</p>	<p>Ставки плати стандартного приєднання, базова ставка комплексного стандартного приєднання – на базі середньостатистичних фактичних витрат електропередавальної організації (встановлюються</p>	<p>Визначається залежно від ступеня напруги в місці приєднання та потужності, що приєднуються, окремо для сільської та міської місцевості (одночасно розглядається пропозиція при закріпленні плати за приєднання</p>	<p>Розрахунок фактичних витрат енергокомпанії, який розглядається і затверджується регулятором (в т.ч. затрати на будівництво, матеріали, оплату праці, відрядження тощо).</p>

	завантаженості мережі РЕС. Вартість приєднання встановлюється в залежності від відстані та з урахуванням вартості робіт і матеріалів (на основі укрупнених показників вартості елементів мереж, затверджених Мінпаліверенерго).	регулятором, індексуються щоквартально на індекс цін промислових виробників). Регулятор визначає коефіцієнти ускладнення (відношення вартості/терміну з фактором ускладнення до базової ставки/терміну). До уваги беруться 11 коефіцієнтів ускладнення (включаючи відстань до мережі, клас напруги тощо). У разі невідповідності фактичних витрат на стандартне і комплексне стандартне приєднання регулятор автоматично компенсує ці витрати через тарифи на транспортування та постачання електроенергії. Нестандартне приєднання – вартість визначається згідно проектно-кошторисної документації.	на рівні законодавства передбачити, що від показників ступеня напруги та потужності, що приєднуються, залежать строки виконання робіт – чим вище – тим більший строк виконання).	
Хто оплачує вартість приєднання (за яким правилом)?	“Остання миля” повністю оплачується замовником. Вартість приєднання в частині покриття вартості реконструкції мереж для збільшення навантаження оплачується в пропорції: 50% – замовник, 50% – електропередавальна організація. Створення або модернізацію існуючої мережі фінансують електропередавальні організації з використанням механізму інвестпрограм.	Вартість стандартного і комплексного стандартного приєднання = плата за послугу (сплачує замовник такої послуги). В рамках інвестиційних програм, з урахуванням встановлених процедур і строків стандартного та комплексного стандартного приєднання, компанія буде змушена розвивати власні мережі з урахуванням надання послуг приєднання, зокрема, й через інвестиційні програми.	Замовник сплачує на користь енергопостачальної організації плату за приєднання: 50% – попередня оплата, 50% – оплата після приймання робіт.	Відповідно до ставки плати + витрати на обладнання та матеріали, необхідні для прокладення мереж до точки приєднання покладаються на замовника (при нестандартному приєднанні).
Фінансові інструменти, використані в моделі	Можливі варіанти: 1) вартість приєднання для замовника закладається в тариф (за домовленістю з	Розширення принципів стандартного приєднання на потужності до 5 МВт. Визначена процедура і ставка плати	Фінансова відповідальність енергопостачальної організації у випадку прострочення строку виконання робіт шляхом	

	<p>електропередавальною організацією); 2) вартість підключення для замовника включається до податкової знижки (якщо Мінфін не заперечуватиме).</p>	<p>за послугу приєднання до 5 МВт. Запроваджено штрафи у випадку недотримання строків стандартного та комплексного стандартного приєднання.</p>	<p>недоплати вартості приєднання.</p>	
<p>Ризики, пов'язані із використанням запропонованої моделі</p>	<p>Складність визначення адекватних ставок, які б давали можливість повноцінно фінансувати приєднання (з одного боку) і не створювали необґрунтовані доходи облэнерго (з іншого боку).</p>	<p>Професійна, прозора, незалежна робота регулятора, а також інституційна спроможність з встановлення ставок плати за послуги приєднання. Відсутність конкуренції на ринку надання послуги з приєднання до мереж (Третій енергетичний пакет запроваджує конкуренцію на ринку встановлення засобів обліку + зараз на ринку проектних рішень з приєднання є незначна, але все ж таки конкуренція).</p>	<p>Неготовність енергопередавальних організацій забезпечити розвиток необхідних потужностей у відповідності із планами забудови територій. Відсутність механізмів контролю та впливу на енергопередавальні організації для забезпечення виконання ними своїх зобов'язань.</p>	